



**СУМСЬКА ОБЛАСНА РАДА  
СЬОМЕ СКЛИКАННЯ  
вісімнадцята сесія**

**РІШЕННЯ**

02.03.2018

м. Суми

**Про хід виконання Обласної комплексної програми «Освіта Сумщини у 2016-2018 роках» за підсумками 2017 року**

Ураховуючи виконання заходів Обласної комплексної програми «Освіта Сумщини у 2016-2018 роках» (зі змінами від 02.06.2016, 07.10.2016, 02.12.2016, 22.12.2016, 24.02.2017, 28.04.2017, 07.07.2017, 24.11.2017) у 2017 році, обласна рада відзначає, що в освітній галузі області досягнуто ряду позитивних результатів.

У 2017 році у 507 закладах освіти виховувалося 37 700 дітей. Показник охоплення дітей різними формами дошкільної освіти віком від 3 до 5 років становить 94,7% (по Україні – 93%). Відкрито 21 додаткову дошкільну групу на 348 місць (у 2016 році – 18 груп на 335 місць).

Показник завантаженості закладів дошкільної освіти з розрахунку на 100 місць становить 112 дітей (Україна – 113 дітей). Високим цей показник залишається в закладах дошкільної освіти міст Охтирка, Глухів, Ромни, Конотоп, Лебедин, Суми, Шостка, Тростянець, Білопільського, Шосткинського районів.

Протягом 2017 року в області закрито 4 заклади загальної середньої освіти: у Шосткинському районі (1), Шалигинській об'єднаній територіальній громаді Глухівського району (1), Зноб-Новгородській об'єднаній територіальній громаді Середино-Будського району (2), призупинено діяльність 2 закладів: у Білопільському районі (1) та м. Суми (1), реорганізовано у філії 32 заклади загальної середньої освіти.

У Сумській області станом на 01.01.2018 створено 21 опорну школу, 35 філій.

Для закладів загальної середньої освіти придбано 133 комп'ютери, 38 ноутбуків, 50 мультимедійних проекторів, 57 одиниць іншої комп'ютерної техніки на загальну суму 8 818,8 тис. гривень.

До інформаційної мережі Інтернет мають доступ 470 (98,7%) закладів загальної середньої освіти, що на 2% більше, ніж у 2016 році. Доступ до високошвидкісного Інтернету мають 242 (50,7%) навчальні заклади, що на 3,1% більше за попередній рік.

Організованим підвезенням до місць навчання та у зворотному напрямку охоплено 7 314 учнів (100%), у 2016 році – 99,4%, у 2015 році – 99,5%, у

2014 році – 99,2%. Шкільними автобусами підвозяться 6 973 учні (95,3%), у 2016 році – 89%, у 2015 році – 89,8%, у 2014 році – 87,5%.

В області функціонує 49 закладів позашкільної освіти, що на 1 заклад більше в порівнянні з 2016 роком, та 27 дитячо-юнацьких спортивних шкіл. У серпні 2017 року відкрито заклад позашкільної освіти – центр дитячої та юнацької творчості Березівської сільської ради. У 2017 році в гуртках, творчих об'єднаннях, спортивних секціях додаткову освіту у сфері вільного часу здобували 64 898 вихованців, що становить 70,1% від загальної кількості учнів (у 2016 – 65 390 (68,9%), у 2015 – 67 816 (70,5%), у 2014 – 62 992 (67%) .

В області функціонує 32 державні заклади професійно-технічної освіти: 6 центрів професійно-технічної освіти, 10 вищих професійних училищ, 1 міжрегіональне вище професійне училище, 9 професійних ліцеїв, 2 професійно-технічні училища, 3 навчальні центри при установах виконання покарань, 1 ліцей у структурі закладу вищої освіти. Порівняно з 2015 та 2016 роками мережа закладів професійно-технічної освіти зменшилася на 1 заклад (становила 33 заклади). У 2017 році припинено діяльність професійного училища соціальної реабілітації у м. Охтирка.

Загальна чисельність учнів у державних професійно-технічних навчальних закладах станом на 31.12.2017 – 9 371 особа за державним (регіональним) замовленням, у 2016 році – 9 675 осіб, у 2015 – 9 694, у 2014 році – 9 651 особа в розрахунку відповідно 85, 87, 86, 85 кваліфікованих робітників на 10 тисяч населення.

Пріоритетними напрямками розвитку сфери професійно-технічної освіти області є модернізація мережі, формування регіонального замовлення та вивчення ринку праці щодо підготовки робітничих кадрів, працевлаштування випускників професійно-технічних навчальних закладів області.

Заслухавши інформацію Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації про хід виконання Обласної комплексної програми «Освіта Сумщини у 2016-2018 роках», затвердженої рішенням Сумської обласної ради від 25.03.2016, (зі змінами від 02.06.2016, 07.10.2016, 02.12.2016, 22.12.2016, 24.02.2017, 28.04.2017, 07.07.2017, 24.11.2017) за підсумками 2017 року, відповідно до Закону України «Про освіту», керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада  
**ВИРІШИЛА:**

Інформацію Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації про хід виконання Обласної комплексної програми «Освіта Сумщини у 2016-2018 роках», затвердженої рішенням Сумської обласної ради від 25.03.2016 (зі змінами від 02.06.2016, 07.10.2016, 02.12.2016, 22.12.2016, 24.02.2017, 28.04.2017, 07.07.2017, 24.11.2017) за підсумками 2017 року взяти до відома (додається).

Голова



В.М. Токар

Додаток  
до рішення обласної ради  
сьомого скликання  
02.03.2018

**Інформація**  
**про хід виконання заходів Обласної комплексної програми**  
**«Освіта Сумщини у 2016-2018 роках» за підсумками 2017 року**

На реалізацію заходів Обласної комплексної програми «Освіта Сумщини у 2016-2018 роках», затвердженої рішенням Сумської обласної ради від 25.03.2016, зі змінами, внесеними рішеннями Сумської обласної ради від 02.06.2016, 07.10.2016, 02.12.2016, 22.12.2016, 24.02.2017, 28.04.2017, 07.07.2017, 24.11.2017, з різних джерел фінансування використано за 2017 рік коштів у сумі 85 707,8 тис. гривень (101,7%), а саме, за рахунок бюджету районних, міських рад та рад об'єднаних територіальних громад – 21 003,6 тис. гривень (97,9%), обласного бюджету – 56 582 тис. гривень (96%), інших джерел – 8 122,2 тис. гривень (209,8%).

**Напрями діяльності та заходи Програми**

**1. Забезпечення рівних умов доступу до отримання дошкільної освіти**

Пункт 1.1. У 2017 році в закладах дошкільної освіти додатково створено 348 місць (у 2016 році – 335 місць).

Пункт 1.7. Не відкрито додаткову дошкільну групу у Старосільському дошкільному навчальному закладі (ясла-садок) «Казка» Нижньосироватської сільської ради Сумського району (Червоненський) у зв'язку з відсутністю коштів.

Пункт 1.8. У Роменському дошкільному навчальному закладі (ясла-садок) № 5 «Веселка» Роменської міської ради відкрито 3 дошкільні групи на 55 місць.

Пункт 1.9. З вересня 2017 року функціонують три інклюзивні групи в закладах дошкільної освіти (м. Шостка, с. Червлене Лебединської районної ради, с. Успенка Успенської сільської ради Буринського району).

Пункти 1.10, 1.12, 1.13, 1.15, 1.16. Виконуються. У Білопільських дошкільних навчальних закладах (ясла-садок) «Зірочка» та «Сонечко» Білопільського району, Путивльському дошкільному навчальному закладі (ясла-садок) № 1 Путивльської міської ради, Буринському дошкільному навчальному закладі (ясла-садок) № 2 «Джерельце» Буринської міської ради, Слобідському дошкільному навчальному закладі (ясла-садок) «Струмочок» Слобідської сільської ради Буринського району, Конотопському дошкільному навчальному закладі № 1 «Орлятко» Конотопської міської ради не відкрито інклюзивні групи через відсутність заяв батьків дітей, що потребують інклюзивної освіти.

## **2. Матеріально-технічний розвиток закладів дошкільної освіти**

Пункт 2.1. За кошти з різних джерел фінансування для закладів дошкільної освіти придбано ноутбуки, принтери, сканери, системні блоки, монітори, проектори на суму 425,9 тис. гривень (місцеві бюджети – 393,9 тис. гривень, залучені кошти – 32 тис. гривень).

Пункт 2.2. До мережі Інтернет підключено 236 (90,8%) закладів дошкільної освіти. На ці цілі з місцевих бюджетів використано 26,5 тис. гривень.

Пункт 2.3. За кошти з різних джерел фінансування для закладів дошкільної освіти придбано дитячі меблі на суму 3 711,4 тис. гривень, із яких 1 124,3 тис. гривень – кошти державного бюджету, 1 870,9 тис. гривень – кошти місцевих бюджетів, 716,2 тис. гривень – залучені кошти.

## **3. Модернізація змісту та підвищення якості дошкільної освіти**

Пункт 3.1. Проведено обласний конкурс на кращий Інтернет-сайт дошкільного навчального закладу у 2017 році. На проведення конкурсу з різних джерел фінансування використано 12,4 тис. гривень (обласний бюджет – 0,9 тис. гривень, місцеві бюджети – 4,5 тис. гривень, залучені кошти – 7 тис. гривень).

Пункт 3.2. Проведено обласний фестиваль «Гармонія руху» у 2017 році. На проведення конкурсу з різних джерел фінансування використано 13,1 тис. гривень (обласний бюджет – 1 тис. гривень, місцеві бюджети – 3 тис. гривень, залучені кошти – 9,1 тис. гривень).

## **4. Модернізація навчальної бази закладів загальної середньої освіти**

Пункт 4.1. У 2017 році для закладів загальної середньої освіти за рахунок коштів з різних джерел фінансування придбано навчальне обладнання з природничо-математичних та технологічних дисциплін на загальну суму 464,5 тис. гривень.

Пункт 4.2. Для закладів загальної середньої освіти придбано 133 комп'ютери, 38 ноутбуків, 50 мультимедійних проекторів, 57 одиниць іншої комп'ютерної техніки на загальну суму 8 818,8 тис. гривень.

Пункт 4.3. До інформаційної мережі Інтернет мають доступ 470 (98,7%) закладів загальної середньої освіти, що на 2,1% більше, ніж у 2016 році. Доступ до високошвидкісного Інтернету мають 242 (50,7%) заклади, що на 3,1% більше, ніж у минулому році.

Пункт 4.4. Для забезпечення права громадян на доступність та якість повної загальної середньої освіти в області функціонує 476 закладів загальної середньої освіти з учнівським контингентом 94 204 особи, що на 893 учні більше, ніж у 2016-2017 навчальному році (93 311 осіб). Із загальної кількості закладів загальної середньої освіти – 30 закладів I ступеня, 91 – I-II ступенів,

355 – I-III ступенів. З метою оптимізації у 2017 році мережа закладів загальної середньої освіти зменшилася на 38 шкіл: закрито 4 заклади загальної середньої освіти: у Шосткинському районі (1), Шалигинській об'єднаній територіальній громаді Глухівського району (1), Зноб-Новгородській об'єднаній територіальній громаді Середино-Будського району (2); призупинили діяльність 2 заклади: у Білопільському районі (1) та м. Суми (1); реорганізовано у філії 32 заклади загальної середньої освіти.

В області функціонує 20 опорних навчальних закладів, із них 9 – в об'єднаних територіальних громадах: Миколаївській селищній раді Білопільського району, Березівській сільській раді Глухівського району, Боромлянській сільській раді Тростянецького району, Кириківській селищній раді Великописарівського району, Миропільській сільській раді Краснопільського району, Недригайлівській селищній раді Недригайлівського району, Грунській сільській раді Охтирського району, Хотінській селищній раді Сумського району, Дружбівській міській раді Ямпільського району та 11 у Великописарівському (1), Глухівському (1), Краснопільському (1), Липоводолинському (1), Недригайлівському (1), Середино-Будському (2), Сумському (4) районах.

Прийнято рішення Конотопської районної ради від 11.10.2017 «Про створення опорних навчальних закладів та філій», згідно з яким визначено два опорні заклади та їх філії: Дубов'язівський навчально-виховний комплекс «спеціалізована школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Конотопської районної ради з філією Леbedівська філія Дубов'язівського навчально-виховного комплексу «спеціалізована школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Конотопської районної ради, Козацький навчально-виховний комплекс «загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Конотопської районної ради з філією Хижківська філія Козацького навчально-виховного комплексу «загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Конотопської районної ради. Рішенням Недригайлівської районної ради від 01.12.2017 Тернівську загальноосвітню школу I-III ступенів Недригайлівської районної ради та від 15.12.2017 – Коровинську загальноосвітню школу I-III ступенів Недригайлівської районної ради визначено опорними закладами.

У Путивльському, Роменському, Шосткинському районах прийнято рішення районних рад про проведення конкурсу щодо визначення опорних закладів. Відділом освіти, молоді та спорту Зноб-Новгородської селищної ради Середино-Будського району підготовлено матеріали на чергову сесію селищної ради про проведення конкурсу щодо визначення опорного закладу.

Пункт 4.5. Придбано комп'ютерну та мультимедійну техніку для Томашівського навчально-виховного комплексу: загальноосвітня школа I-III ступенів, дошкільний навчальний заклад Недригайлівського району та Яблуненської загальноосвітньої школи I-III ступенів Кириківської селищної ради Великописарівського району на загальну суму 122 тис. гривень.

Пункт 4.6. У 2017 році з метою модернізації навчальної бази опорних закладів області, забезпечення подальшого їх розвитку та створення в них належних умов для здобуття дітьми якісної освіти придбано комп'ютерне, мультимедійне та цифрове обладнання на умовах співфінансування за кошти обласного та місцевих бюджетів на суму 7191,3 тис. гривень, а саме: СТЕМ-лабораторії, мультимедійні робочі місця вчителя початкових класів, інтерактивне обладнання SMART-HOUSE з індивідуальним робочим місцем учня.

## **5. Забезпечення рівного доступу до якісної освіти**

Пункт 5.1. Протягом 2017 року придбано 36 шкільних автобусів для підвезення учнів, що проживають за межею пішохідної доступності. Із них: за кошти державної субвенції – 3 автобуси, за кошти державної субвенції на розвиток інфраструктури об'єднаних територіальних громад – 2, за кошти місцевих бюджетів – 2, на умовах співфінансування (державної субвенції та місцевого бюджету) – 29.

Пункт 5.2. Стипендію Президента України отримують 11 учнів області, 1 – стипендію Кабінету Міністрів України, 45 – стипендію голови Сумської обласної державної адміністрації. Відзначено 184 учні стипендіями голів районних державних адміністрацій та міських голів.

У м. Ковентрі (Сполучене Королівство Великої Британії) у липні 2017 року відбулася 28 Міжнародна учнівська олімпіада з біології, до участі в якій делегувалася команда з 4 переможців IV етапу Всеукраїнської учнівської олімпіади з біології. До складу збірної команди України вперше увійшла представниця Сумської області – Пилипко Катерина, учениця 11 класу Охтирської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 11 Охтирської міської ради, яка здобула бронзову медаль. Для організації участі учениці в міжнародному заході виділено та профінансовано з обласного бюджету 20 тис. гривень.

Пункт 5.3. У III етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад у 2017 році взяли участь 962 учні 7-11 класів закладів загальної середньої освіти, визначено 462 призові місця, які посіли 377 учнів (перших місць – 58, других – 135, третіх – 269), що на 6% більше, ніж у минулому році. Із 462 учнів-переможців 67 вибороли від 2 до 4 призових місць (4 учні отримали перемогу на 4 олімпіадах, 10 учнів вибороли 3 призові місця, 53 учні мають 2 призові місця). У 2015-2016 навчальному році в обласному етапі олімпіад взяли участь 937 учнів, які вибороли 435 призових дипломів (перших місць – 57, других – 128, третіх – 250).

Найкращі результати виявили учні м. Суми (110 учасників, 98 переможців, 89,1% результативності), м. Шостка (99 учасників, 64 переможці, 64,7%), м. Конотоп (77 учасників, 52 переможці, 67,5%), Кролевецького району (59 учасників, 35 переможців, 59,3%), м. Охтирка

(43 учасники, 25 переможців, 58,1%), що становить 59,3% від загальної кількості переможців області.

За результатами виступів школярів у IV етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад у 2017 році із 83 учасників вибороли перемогу 42 учні.

Всеукраїнський конкурс «Учитель року – 2017» в області проводився у 3 тури. У I районному (міському) турі конкурсу було задіяно 357 педагогів. У період з 30 січня до 03 лютого 2017 року на базі Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти проведено II (обласний) тур, у якому взяв участь 81 переможець I туру «Учитель року – 2017» з 26 адміністративних одиниць області, зокрема, за номінаціями: біологія (17 осіб), інформатика (19 осіб), музичне мистецтво (19 осіб), початкові класи (26 осіб).

За результатами конкурсних змагань переможцями II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017» визнано: у номінації «біологія» – Якименко Інну Миколаївну, учителя біології Охтирської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 1 Охтирської міської ради; у номінації «інформатика» – Яценка Станіслава Григоровича, учителя інформатики Кролевецької загальноосвітньої школи I-III ступенів № 2 ім. М.О.Лукаша Кролевецької районної ради; у номінації «музичне мистецтво» – Новікову Валентину Миколаївну, учителя музичного мистецтва Сумської спеціалізованої школи I-III ступенів № 1 ім. В.Стрельченка м. Суми; у номінації «початкова освіта» – Карпенко Олену Олексіївну, учителя початкових класів Шосткинської спеціалізованої школи I-III ступенів № 1 Шосткинської міської ради.

Всеукраїнський конкурс «Інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу» у 2017 році в області проведено у 2 тури. У I районному (міському) турі конкурсу взяли участь 28 учителів фізичної культури, у II (обласному) турі конкурсу – 12 учителів фізичної культури – переможці I туру з районів (міст) Сумської області. За результатами конкурсних змагань переможцями та лауреатами II (обласного) туру Всеукраїнського конкурсу «Інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу» визнано: переможцем – Попова Валерія Олеговича, учителя фізичної культури Сумської спеціалізованої школи I-III ступенів № 3 імені генерал-лейтенанта А. Морозова (абсолютний переможець); лауреатами конкурсу: Мегу Сергія Петровича, учителя фізичної культури Миколаївської загальноосвітньої школи I-III ступенів Роменської районної ради; П'ятаченко Людмилу Володимирівну, учителя фізичної культури Бездрицької загальноосвітньої школи I-III ступенів Бездрицької сільської ради; Лиходіда Миколу Миколайовича, учителя фізичної культури Липоводолинської спеціалізованої школи I-III ступенів Липоводолинської районної ради; Бойка Олександра Валерійовича, учителя фізичної культури Охтирської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 3 Охтирської міської ради.

У листопаді 2017 року на базі Скандинавської гімназії м. Києва відбувся III Всеукраїнський (фінальний) тур Всеукраїнського конкурсу «Інноваційний урок фізичної культури та урок фізичної культури з елементами футболу», переможцем якого став Попов Валерій Олегович, учитель фізичної культури

спеціалізованої школи I-III ступенів № 3 імені генерал-лейтенанта А. Морозова м. Суми.

Пункт. 5.4. В області 371 учитель, який підготував переможців III, IV етапів Всеукраїнських учнівських олімпіад, III етапу конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Малої академії наук України, отримує надбавку до посадового окладу в розмірі від 5 до 50%.

Пункт. 5.5. В області функціонує обласна та 25 районних (міських) психолого-медико-педагогічних консультацій, із них 7 – на громадських засадах. У районних (міських) психолого-медико-педагогічних консультаціях працюють 22 штатні фахівці. До роботи під час засідань психолого-медико-педагогічних консультацій залучаються 13 спеціалістів із погодинною оплатою праці та 62 – на громадських засадах.

Пункт 5.6. В області реалізуються заходи зі створення системи інклюзивного навчання. У 2017-2018 навчальному році місцевими органами управління освітою для 127 дітей з особливими освітніми потребами організовано інклюзивну форму навчання у 86 класах 54 закладів загальної середньої освіти (у 2016-2017 навчальному році у 29 закладах функціонував 51 клас, де здобували освіту 89 дітей з особливими освітніми потребами).

У штатні розписи закладів загальної середньої освіти, де відкрито класи з інклюзивним навчанням, уведено 42 посади асистента вчителя. Психологічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивних класах здійснюють 48 практичних психологів, 18 соціальних педагогів. Корекційно-розвиткову складову забезпечують 15 учителів-дефектологів, фізіореабілітолог, масажист та спеціалісти психолого-медико-педагогічних консультацій.

У закладах загальної середньої освіти функціонують 5 спеціальних класів для дітей з особливими освітніми потребами, де здобувають освіту 33 учні.

Пункт 5.7. У 2017 році отримано 209 891 підручник для учнів 9 класу закладів загальної середньої освіти та 737 – для спеціальних навчальних закладів, що становить 100% від плану завозу за кошти державного бюджету на загальну суму 7 070,3 тис. гривень.

Пункт 5.9. На виконання розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації від 09.12.2016 № 630-ОД «Про відзначення в Сумській області 100-річчя подій Української революції 1917-1921 років та вшанування пам'яті її учасників на період до 2021 року» придбано для бібліотек закладів освіти книгу Юрія Горліса-Горського «Холодний яр» у кількості 2 000 примірників на суму 125 тис. гривень, що були розподілені серед закладів загальної середньої та вищої освіти.

## **6. Упровадження психологічного супроводу навчально-виховного процесу**

Пункт 6. Виконується. У 2017 році в закладах дошкільної, загальної середньої, професійно-технічної та вищої освіти області працює 711 спеціалістів психологічної служби. Із них 530 практичних психологів та



181 соціальний педагог. Загальний відсоток забезпеченості спеціалістами служби становить 70,96% від нормативної потреби. У розрізі посад посадами практичних психологів заклади освіти забезпечені на 79,9% від потреби, соціальними педагогами – 55,14%.

## **7. Забезпечення рівного доступу дітей та учнівської молоді до якісної позашкільної освіти**

Пункт 7.1. В області функціонує 49 закладів позашкільної освіти, що на 1 заклад більше в порівнянні з 2016 роком та 27 дитячо-юнацьких спортивних шкіл. У серпні 2017 року відкрито заклад позашкільної освіти – центр дитячої та юнацької творчості Березівської сільської ради.

Пункт 7.2. В області збережено мережу гуртків і творчих об'єднань. У 3 458 гуртках навчається 55 982 вихованців (2016 рік: 3 384 гуртки, 55 008 вихованців). Показник охоплення дітей позашкільною освітою становить 61%. Вищий за обласний показник – у Білопільському (70,1%), Великописарівському (72,5%), Кролевецькому (82,0%), Лебединському (100%), Недригайлівському (85,6%), Путивльському (100%), Тростянецькому (76,8), Середино-Будському, Ямпільському (89,5%) районах, містах Лебедин (89%), Шостка (80,2%), Березівській територіальній громаді (86,7%).

Пункт 7.3. У 2017 році на розвиток закладів позашкільної освіти Конотопського, Охтирського, Краснопільського, Путивльського, Сумського районів, міст Глухів, Охтирка, Ромни, Суми було виділено кошти з місцевих бюджетів для придбання комп'ютерної техніки. Здійснено поточні ремонти закладів позашкільної освіти Білопільського, Краснопільського, Лебединського, Тростянецького, Путивльського, Ямпільського районів, міст Охтирка, Ромни, Шостка, Конотоп, Суми.

З обласного бюджету на вдосконалення матеріально-технічного забезпечення Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю виділено 1 061,3 тис. гривень, з них на поточний ремонт приміщень – 359,9 тис. гривень; придбання костюмів для вихованців творчих колективів – 54,3 тис. гривень; мікроскопів – 25 тис. гривень; фотоапаратури – 11,9 тис. гривень, конструкторів «LEGO» - 74,8 тис. гривень, мультимедійної техніки – 35 тис. гривень. За сприяння депутата Верховної Ради України Медуниці О.В. було придбано байдарки й катамарани на загальну суму 199,9 тис. гривень та намети на суму 79,6 тис. гривень.

З метою вдосконалення методичного супроводу освітнього процесу закладів позашкільної освіти у 2017 році було проведено обласний конкурс навчально-методичних матеріалів з національно-патріотичного виховання, на який було представлено 143 матеріали. За наслідками конкурсу було видано серію навчально-методичних збірок.

Методичною службою Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю підготовлено 2 випуски інформаційно-методичного збірника «Позашкільна освіта Сумщини: регіональний аспект»,

навчально-методичний посібник «Сучасні підходи до організації роботи позашкільного навчального закладу». На ці цілі з обласного бюджету було профінансовано майже 7 тис. гривень.

Продовжується робота щодо вдосконалення програмного забезпечення роботи гуртків закладів позашкільної освіти. За звітний період педагогами закладів позашкільної освіти було розроблено 57 освітніх програм.

Пункт 7.4. У 2017 році продовжено роботу пересувних закладів позашкільної освіти Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю, закладів позашкільної освіти Тростянецького, Лебединського, Путивльського районів. До організованих форм навчально-творчої діяльності додатково було залучено понад 1 200 учнів сільських шкіл.

Пункт 7.5. Зкладами позашкільної освіти області реалізуються соціально-освітні проекти «Голос крові: ми – Українці», «Козацький АРТ», а також міські, районні проекти «Нас багато, а Україна одна», «Наші обереги» (Лебединський район), «Знаємо. Уміємо. Діємо» (Недригайлівський район), «З маленьких перемог кожного – до загальної Перемоги» (Роменський район), «Державна символіка – у квітковому розмаїтті» (м. Конотоп), «Переможемо разом» (м. Суми), «Підтримай захисника Вітчизни» (Кролевецький район). У межах зазначених проектів проведено низку різноманітних за формою і змістом заходів: екскурсій, туристських і краєзнавчих походів рідним краєм, науково-практичних учнівських конференцій, патріотичних експедицій, святкових і пізнавальних програм, конкурсів, флеш-мобів, благодійних акцій, учасниками яких стали майже 80 тисяч учнів, вихованців закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

У рамках Програми національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді в позашкільних навчальних закладах області на 2017-2021 роки, затвердженої наказом Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації від 14.03.2017 № 134-ОД «Про Програму національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді», відповідно до Положення про обласний соціально-освітній національно-патріотичний проект «Голос крові: ми – Українці!», затвердженого наказом Департаменту освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації від 15.12.2016 № 651-ОД «Про обласний соціально-освітній національно-патріотичний проект «Голос крові: ми – Українці!», розроблено заходи для поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді в закладах освіти області.

Проведено обласну краєзнавчу конференцію учнівської молоді «Герої сучасності – серед нас», обласний екологічний форум «Природа – національне багатство України», обласний конкурс – виставку технічної творчості з виготовлення макетів української садиби «Колиска роду – українська хата», конкурс дерев-родоводів «Нехай квітує дерево родинне», фотоконкурс з дослідження української сорочки «Слобожанський оберіг», започатковано обласну патріотичну акцію «Патріотична хвиля».

З метою впровадження нових форм і методів туристсько-краєзнавчої роботи з учнівською молоддю в освітній процес педагогами обласного центру

позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю розроблено освітньо-виховний проект «Стежками Слобожанського краю», робота в межах якого ведеться за освітньою програмою «Краєзнавчі можливості Сумщини». Проект спрямовано на ознайомлення з природними багатствами рідного краю, історією та культурою, літературною спадщиною, пам'ятками архітектури, мистецтва. Усього в заходах з реалізації проекту взяло участь майже 5 500 дітей.

З метою застосування нових, більш доступних для сприйняття дітей засобів експонування музейних колекцій продовжено роботу за завданнями освітнього проекту «Музей іде до школи», основним завданням якого є формування творчої особистості засобами музейної діяльності з використанням традиційних та інноваційних форм і методів роботи з дітьми.

У процесі реалізації науково-методичного проекту «Я – патріот» створено електронну Книгу пам'яті та звитяги «Герої АТО», до якої ввійшли матеріали пошукових загонів закладів позашкільної освіти області про героїв-земляків.

Освітній проект «Я розповім тобі про Суми» покликаний пробудити інтерес дітей та їх батьків до основних віх культурного та історичного розвитку нашого міста через ігрові методики та активні форми роботи з дітьми. У межах проекту розроблено освітню програму «Сумизнавство», проведено пішохідні та оглядові екскурсії «Суми – місто над Пслем», видано навчальний поради́ник для дітей молодшого шкільного віку «Я розповім тобі про Суми», методичний посібник для дітей дошкільного віку «Абетка про Суми».

Метою проектів «Наша Сумщина – перлина України. Перлини Сумщини – в намисто України», «Криниченько, живи!» є виховання в дітей та учнівської молоді любові до рідного краю, готовності до саморозвитку, самовдосконалення, захисту гідності, суверенітету держави, відповідального ставлення до її природних ресурсів.

У межах проекту «Наша Сумщина – перлина України. Перлини Сумщини – в намисто України» майже 300 вихованців туристських гуртків закладів позашкільної освіти області здійснили ступеневі та категорійні пішохідні, велосипедні та водні походи рідним краєм. У межах проекту «Криниченько, живи!» вихованцями та педагогами відновлено джерело поблизу с. Велика Чернеччина Сумського району, впорядковані території біля природних джерел у с. Токарі, с. Запсілля, м. Суми. У реалізації проекту взяло участь майже 150 осіб.

Проекти «Перші сходи́нки» і «Святкова палітра» розраховані на роботу з дітьми, які перебувають на лікуванні в обласній клінічній лікарні, та школярів міста Суми. Для вихованців творчого об'єднання «Кіндер-клуб» та їхніх батьків було реалізовано проект «Творча дитина – щаслива родина – квітуча Україна».

До участі в проектах залучено майже 800 осіб.

Пункт 7.6. Підсумком навчання слухачів Сумського територіального відділення Малої академії наук України є участь у II та III етапах Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів - членів МАН. У 2017 році 342 юні науковці представили результати своїх досліджень під час II етапу конкурсу. Із них 137 слухачів стали його переможцями та

призерами, 51 учень узяв участь у III етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту, з них I місце посіли 2 учні, II – 3, III – 14. Стипендію Президента України отримують 3 вихованці – слухачі МАН.

На проведення II етапу та участь у III етапі з обласного бюджету виділено 105,2 тис. гривень.

Вихованці гуртків, секцій МАН – активні учасники інтелектуальних конкурсних заходів всеукраїнського та міжнародного рівнів: Всеукраїнського конкурсу «Intel-Техно Україна» (п'ять учасників, одне перше місце), Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких винахідницьких і раціоналізаторських розробок (два перших місця); Всеукраїнської науково-технічної виставки молодіжних інновацій і творчих проектів «Майбутнє України» (сім учасників, два других і одне третє місце), Всеукраїнського літературного конкурсу «Мій Шевченко» (два учасники, одне перше місце), Всеукраїнського конкурсу есе (три перших місця, три других, одне третє місце), Всеукраїнського конкурсу для 6 – 8 класів (друге та третє місце), Всеукраїнської олімпіади з філософії (два учасники), Всеукраїнського колоквиуму «Космос. Людина. Духовність» (два перших, одне третє місце), Всеукраїнського конкурсу «Молодь – енергетиці України 2017» (два перших місця), Всеукраїнського інтерактивного конкурсу МАН-Юніор Дослідник, Всеукраїнського біологічного форуму «Дотик природи» (два перших місця), Всеукраїнської школи МИРотворчості, Всеукраїнської школи громадської і волонтерської участі та патріотичного виховання «Агенти змін», Всеукраїнської олімпіади «Дрім – ЕКО», IX Всеукраїнської олімпіади з робототехніки, Міжнародної учнівської науково-практичної конференції «Україна очима молодих».

Юні науковці здобули перемогу у XXI Білоруській конференції учнів (м. Мінськ, Білорусія) – I місце; у Національному етапі Міжнародного конкурсу INFOMATRIX-2017 (м. Київ) – I місце, національному турі Міжнародного конкурсу молодіжних проектів з енергоефективності «Енергія і середовище» (м. Київ) – три перші місця.

Вихованка гуртка «Вибрані питання математики» (керівник Азаренкова А.І.) посіла I місце в Національному етапі Міжнародного конкурсу науково-технічної творчості учнів «Intel ISEF» та у складі команди України взяла участь у Міжнародному турі конкурсу, що проходив у м. Лос-Анджелес, США.

Пункт 7.7. У 73 заходах обласного рівня за напрямками позашкільної освіти: художньо-естетичний, туристсько-красназавчий, гуманітарний, соціально-реабілітаційний, еколого-натуралістичний, дослідницько-експериментальний, фізкультурно-спортивний узяли участь 9 870 вихованців закладів позашкільної освіти Сумської області. Переможцями й призерами цих заходів стали 4 500 школярів.

У 111 всеукраїнських заходах взяло участь 3 619 осіб. З них переможцями стали 1 284 учасники, що свідчить про високий рівень їх підготовки, у

11 заходах міжнародного рівня взяли участь 168 вихованців гуртків і творчих об'єднань, з них 149 переможців.

Пункт 7.8. У червні 2017 року 350 вихованців творчих учнівських об'єднань Сумського обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю віком від 6 до 17 років перебували у профільних оздоровчих таборах «Юннат», «Веселковий двір».

Проведено обласний експедиційно-польовий збір команд юних екологів з теми «Залучення учнівської молоді до спостережень за станом довкілля», учасниками якого стали 30 вихованців закладів освіти.

Організовано 9 туристських походів, краєзнавчу, етнографічну експедиції, учасниками яких стали 150 вихованців обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю. У дитячому оздоровчому закладі Путивльського району оздоровлено 54 вихованці. На ці цілі з обласного бюджету виділено 462,8 тис. гривень.

Пункт 7.9. У 2017 році проведено XV обласну спартакіаду серед учнів інтернатних навчальних закладів, XXV обласні спортивні ігри школярів, XI обласну Олімпіаду «Сяйво надій» для дітей з особливими потребами серед учнів закладів загальної середньої освіти, XXXI обласну спартакіаду учнів закладів професійно-технічної освіти, XXIII обласну спартакіаду серед закладів вищої освіти I-II рівнів акредитації, XV обласну універсіаду серед закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації, II обласний етап (зональний та фінальний) чемпіонату України з баскетболу 3Х3 серед команд юнаків та дівчат закладів загальної середньої освіти, II етап (зональний, фінальний) фізкультурно-патріотичного фестивалю школярів «Козацький гарт», Спортивні ігри «Козацька наснага», загальна кількість учасників обласних заходів – 3 678 осіб. Узято участь у 25 всеукраїнських заходах.

## **8. Модернізація навчальної бази професійно-технічних навчальних закладів, забезпечення якісного змісту підготовки робітничих кадрів**

Пункт 8.1. У 2017 році для забезпечення основними сучасними засобами навчання відповідно до державних стандартів закладами професійно-технічної освіти з обласного бюджету залучено 39,8 тис. гривень, з інших джерел фінансування – 1 535 тис. гривень.

Пункт 8.2. Відповідно до плану пріоритетних дій Уряду, з метою реалізації пілотного проекту з модернізації підготовки робітників за певними професіями у 2017 році в області створено два навчально-практичні центри галузевого спрямування. На базі державного професійно-технічного навчального закладу «Роменське вище професійне училище» відкрито навчально-практичний центр із підготовки робітничих кадрів за професією «Монтажник санітарно-технічних систем та устаткування». Також відкрито навчально-практичний центр із підготовки кваліфікованих робітників за професією «Швачка. Кравець. Закрійник» на базі державного професійно-

технічного начального закладу «Сумський центр професійно-технічної освіти з дизайну та сфери послуг».

## **9. Нормативне забезпечення формування регіонального замовлення для підготовки фахівців та робітничих кадрів**

Пункт 9. Укладено договір № 106 від 19.08.2017 «Про виконання робіт з розробки науково-технічної продукції «Проведення досліджень з визначення прогностичних показників потреби у кадрах на ринку праці Сумської області» між Департаментом освіти і науки Сумської обласної державної адміністрації та Сумським державним університетом.

У грудні 2017 року проведено оцінку стану зайнятості та задоволення потреби ринку праці Сумської області у фахівцях та робітничих кадрах (баланс/дисбаланс за напрямками). Розроблено базові критерії оптимізації мережі закладів професійно-технічної освіти Сумської області. Розроблено механізми формування, узгодження та розміщення регіонального замовлення на підготовку фахівців та робітничих кадрів у Сумській області, що відповідає Календарному плану виконання робіт з розробки науково-технічної продукції «Проведення досліджень з визначення прогностичних показників потреби в кадрах на ринку праці Сумської області».

## **10. Зміцнення матеріально-технічної бази закладів та установ освіти**

Пункт 10.1. У 2017 році закінчено реконструкцію другого блоку Сумського дошкільного навчального закладу № 38 «Яблунька» м. Суми. На придбання обладнання виділено кошти з міського бюджету на загальну суму 500 тис.грн.

Пункт 10.2. На добудову приміщення до Сумського дошкільного навчального закладу № 8 «Космічний» у 2017 році кошти не виділялися і роботи не проводилися.

Пункт 10.3. Проведено наступні капітальні ремонтні роботи на загальну суму 1 106,2 тис. гривень, а саме:

даху гуртожитку Конотопської санаторної загальноосвітньої школи-інтернату (594,9 тис. гривень);

даху бані-пральні Штепівської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату (185,5 тис. гривень);

зовнішніх водопровідних мереж та приміщень Косівщинської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату (149,5 тис. гривень);

запасного виходу Шалигинської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату (160,3 тис. гривень);

системи опалення приміщення харчоблоку Сумського дитячого будинку (16,8 тис. гривень).

Пункт 10.5. У 2017 році в закладах професійно-технічної освіти для проведення капітального та поточного ремонтів будівель, споруд, комунікацій

та обладнання з обласного бюджету залучено 1 823,6 тис. гривень, з інших джерел фінансування – 2 310,3 тис. гривень.

Пункт 10.7. Придбано комп'ютерну та мультимедійну техніку, обладнання і предмети довгострокового користування для закладів обласного підпорядкування на загальну суму 3 598,1 тис. гривень, зокрема СТЕМ-лабораторії (2 632,2 тис. гривень), комп'ютерний клас (175 тис. гривень), борцівський килим (63,1 тис. гривень), технологічне обладнання для харчоблоку (80 тис. гривень) та інше.

## **11. Упровадження заходів з енергозбереження**

Пункт 11. У 6 дошкільних навчальних закладах освіти м. Суми встановлено системи моніторингу теплоспоживання будівель на загальну суму 232,5 тис. гривень.

У зв'язку з продовженням виконання заходів Програма залишається на контролі.